

Publisert i *Forskerforum*, 4/2007, side 13

Hvordan vite om en postdok har blitt professor?

En postdoktorstilling har `som hovedmål å kvalifisere for arbeid i vitenskapelige toppstillinger.`(www.lovdato.no) En postdoktor jobber intenst mot det målet i 3 år og det er nesten absurd da at måloppnåelsen ikke lar seg vurdere. Dette er en utfordring for postdok'en, men det er i aller høyeste grad også en utfordring for academia. Hvordan kan man vurdere bruken av postdoktorstipend som et ledd i kompetanseøkning uten å kunne vurdere om postdok'en har oppnådd det hun skal.

Dette er ikke minst viktig i sammenheng av likestillingsarbeid. Det er nettopp i fasen fra førstekompetanse etter avlagt doktorgrad til professor kompetanse at den skjevheten som sees i fordeling av kvinner og menn i toppstillinger blir tydelig. I hvilken grad postdoktorstipend har forskjellige resultater for kvinner og menn kan man få svar på gjennom å avslutte postdoktorstipendene med en mulighet for evaluering.

Vi vet at det per i dag er kun ca. 20% av postdoktorer (NIFU STEP 25/2004: *Kvinner og menn – like muligheter?*) som går inn i faste 1.amanuensis stillinger etter endt postdoktorstilling. Muligheten til å søke om personlig vurdering av professorkompetanse er tilgjengelig kun til ansatte i faste stillinger, dvs. kun til disse 20% av postdoktorer som får seg en fast jobb.

Dette innebærer i praksis at 80% av de som jobber seg inn mot ”vitenskapelige toppstillinger” ender utenfor academia, i midlertidige stillinger eller i soft-money forskerstillinger. Alle disse er uten en reell vurdering av den målsetting postdoktor stillingen innebærer. Uten fast stilling; ingen personlig vurdering.

Ordningen om personlig oppryk må utvides til å inkludere postdoktorer. På lik linje med en stipendiat som leverer en avhandling mot slutten av stipendperioden, burde en postdoktor ha anledning til å levere en portefølje med artikler mot slutten av postdoktorstipendperioden og få den bedømt. En praktisk tilnærming til situasjonen hadde vært å åpne for at forskere som nylig har avsluttet en periode som postdoktor kan levere en søknad som bedømmes sammen med de andre i samme feltet som vurderes det året. Uten at systemet blir åpnet opp for denne muligheten er det umulig å vurdere bruken av postdoktorstipend som et ledd i kompetanseøkning, samt ut fra et likestillingsperspektiv nærme seg svar på hvor skoen trykker vedrørende frafall av kvinner i toppstillinger

Anledning til å søke professorkompetanse skal selvsagt begrenses, men dagens situasjon ekskluderer en gruppe som burde bli inkludert i ordningen; nemlig forskere som har gjennomført 3-årige postdoktorstipend hvor hensikten er nettopp å oppnå professorkompetanse. Som en tilbakemelding både til enkeltindividet og som et ledd i vurdering av postdoktorstipendets effektivitet inkl. evt. forskjeller for kvinner og menn, burde denne gruppen gis muligheten til å søke personlig vurdering av egen kompetansen.

Curt Rice, Ph.D.

Professor og senterleder

Center for Advanced Study in Theoretical Linguistics (CASTL)

Universitetet i Tromsø